

På tide med Tidsskriftkontrollen, sjefredaktør?

Katharine Cecilia Williams
sjefredaktør

Store ressurser er i den siste tiden blitt brukt på Psykologtidsskriftets estetikk, mens det er vanskelig å få øye på noen reell prioritering av forskningsbidrag. Nå er det på tide med en evaluering av Psykologtidsskriftet.

Med stolthet og ærefrykt gikk jeg til stillingen som ny fagredaktør i Psykologtidsskriftet i desember 2013. Jeg la hjertet mitt i redaktøroppdraget. Arbeidet med forfatterne og deres arbeider var inspirerende. Vi er et fagfellesskap av dyktige og engasjerte psykologer her i Norge, noe jeg fikk et sjeldent innblikk i. Men bare ett år etter at jeg startet, var jeg kommet til veis ende. Da hadde bekymring blitt til en vemodig erkjennelse. I januar 2015 forlot jeg derfor redaksjonen for siste gang.

Etter å ha hatt innsyn i redaksjonens indre liv det siste året er jeg bekymret for utviklingen og synes det er på tide at vi diskuterer retningen Psykologtidsskriftet har tatt under sjefredaktør Bjørnar Olsens ledelse.

Som medlem av redaksjonen opplevde jeg liten gjennomsiktighet i beslutningene som ble fattet. Et eksempel er hvordan fokuset på å vinne priser av Fagpressen var et sentralt tema på flere av redaksjonsmøtene. Jeg ble aldri gitt noen begrunnelse for denne prioriteringen. Graveartikkelen «Plagiatkontrollen», som kom på trykk i januar i år, må sees som et ledd i denne satsingen. I artikkelen ble det grunnløst antydnet at navngitte forskere som har gjort en stor dugnadsinnsats for tidsskriftet, gjennom en årrekke kan ha begått forskningsuredeligheter. Dette var hard kost. Men, tenkte jeg, redaksjonell frihet er sikkert et hellig prinsipp. Hva vet vel jeg om journalistikk? Jeg er jo bare en psykolog.

Senere, etter forståelige reaksjoner fra forskermiljøet, kommer sjefredaktør Bjørnar Olsens halv hjertede beklagelse av artikkelen. Halv hjertet fordi han erkjenner at artikkelen kunne gi et feilaktig inntrykk, men understreker i samme åndedrag at den kritiserte artikkelen er en god artikkel. Samtidig har det vært en tendens lenge til at Psykologtidsskriftet mottar færre og færre manuskripter. Bjørnar Olsen synes ikke å ta situasjonen tilstrekkelig på alvor. I maiutgaven går han snarere til angrep mot psykologforskerne og kritiserer dem for ikke å ta ansvar for forskningsformidling til sine kliniske fagfeller. Tidsskriftet har gjort seg skyldig i å sverte norske psykologforskernes navn og rykte. Spørsmålet er om Bjørnar Olsen nå er kommet til et punkt hvor det ikke lenger er mulig for ham å klare å få forskere tilbake.

Selv om sjefredaktøren skulle lykkes i å gjenopprette det gode samarbeidsklimaet med forskere, er det en rekke andre forhold som gjør det lite attraktivt å publisere vitenskapelige arbeider her. For mange ville bistand til forskningsformidling utvilsomt gjort samarbeid med Psykologtidsskriftet mer attraktivt. Formidlingsarbeidet hadde blitt lettere om ikke artiklene ble låst i seks måneder. Begrunnelsen for denne praksisen fremstår uklar, men et presserende inntjeningsbehov er det neppe. Låsingen gjør det tungvint å formidle nypublisererte artikler for et bredere publikum. I det året jeg jobbet der, ble ikke journalistene i redaksjonen gitt noen instruksjoner om å følge opp noen av artiklene som psykologforskerne hadde skrevet, til tross for at jeg flere ganger ba om en slik oppfølging.

Tidsskriftet er rangert av Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) som et nivå 1-tidsskrift, men dette er ikke nødvendigvis belønnende nok for forskere i dagens publiseringssystem. Vi må regne med at kravene som stilles til vitenskapelige artikler, vil skjerpes i årene fremover. Artikler som skal inngå i en avhandling, skal i utgangspunktet skrives på engelsk i tidsskrift som er

søkbart i noen av de større søkedatabasene (PsychInfo, Ovid; Pubmed). Tidsskriftet er indeksert i PsychInfo, men ikke i Pubmed. Det siste krever at Tidsskriftet holder en APA-standard, og det stilles krav til titlene i artiklene som publiseres. Tidsskriftet trenger å innarbeide en rutine for kontroll av interessekonflikt mellom medforfatterne. Det er heller ikke lagt inn rutiner for doi-nummerering av publikasjonene. Sjefredaktør Bjørnar Olsen stiller seg isteden negativ til engelskspråklige artikler og enda mer negativ til APA-standardisering.

Det hadde vært fullt mulig for Psykologtidsskriftet å bli en mer attraktiv publiseringskanal for forskere, men ikke uten at en større porsjon av redaksjonens ressurser kanaliseres til denne innsatsen. Redaksjonen er svært sparsommelig bemannet når det gjelder forskning så vel som klinisk kompetanse. Hvordan gjenkjenne hva det kliniske feltet trenger uten klinisk erfaring? Hvordan kan en redaktør gjenkjenne en god forskningsartikkel uten selv å inneha erfaring fra forskningspublisering? Man har fagfeller til å bistå i dette, men Norge er et lite land, og slitasjen på enkelte fagpersoner kan her bli uhensiktsmessig stor. Ansvar for oppfølgingen ligger tross alt på fagredaktørene – hva slags kompetansekrav stilles til dem?

Sjefredaktøren må selvfølgelig ha et visst mandat, men spørsmålet er hvor langt det strekker seg. Meningene om hvordan Psykologtidsskriftet skal være, er trolig like mange som det er medlemmer i Norsk psykologforening, og redaksjonen kan ikke styres ved håndsopprekning. Kan vi likevel akseptere at én person styrer enerådlig, slik situasjonen er i dag? I lys av senere tids hendelser melder det seg et presserende behov for en debatt om prioriteringer og om tidsskriftet bør bli mer gjennomiktig i sine redaksjonelle valg. Men kan Psykologtidsskriftet utvikle seg videre med en sjefredaktør som til nå har vist oss fullstendig manglende vilje til brobygging? ×